

L E G E

privind asistența judiciară internațională în materie penală

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Acordarea asistenței judiciare

Art.1 - România acordă, la cererea unui alt stat, potrivit dispozițiilor din prezenta lege, asistența cea mai amplă în orice procedură privitoare la infracțiuni a căror reprimare este, în momentul solicitării asistenței, de competența autorităților judiciare ale statului străin solicitant.

Obiectul asistenței judiciare

Art. 2 - Asistența judiciară internațională în materie penală, denumită în continuare "asistența judiciară", cuprinde îndeosebi următoarele activități:

- a) notificarea actelor de procedură care se întocmesc ori depun într-un proces penal;
- b) executarea comisiilor rogatorii;
- c) înfățișarea în statul solicitant a martorilor, experților și a persoanelor urmărite;
- d) cazierul judiciar;
- e) măsuri referitoare la suspendarea pronunțării unei pedepse sau a executării sale, la liberarea

- condiționată, la amânarea începerii executării pedepsei sau la întreruperea executării acesteia;
- f) denunțul în scopul urmăririi;
 - g) alte forme de cooperare, inclusiv cele derivând din obligațiile internaționale de prevenire și combatere a infracțiunilor.

***Limitele asistenței
judiciare***

Art. 3 - (1) Prezenta lege nu se aplică :

- a) executării mandatelor de arestare și hotărârilor de condamnare; prevederile art. 2 lit. e) rămân aplicabile;
- b) infracțiunilor militare;
- c) asistenței polițienești, dacă potrivit legii aceasta nu se află sub control judiciar.

(2) Asistența judiciară va putea fi refuzată:

- a) dacă cererea se referă la infracțiuni considerate de statul român solicitat ca fiind infracțiuni politice sau infracțiuni conexe la infracțiuni politice;
- b) dacă statul român solicitat consideră că îndeplinirea cererii este de natură să aducă atingere suveranității sale, securității sau ordinii sale publice ori altor interese esențiale ale sale;
- c) dacă fapta care motivează cererea face ,în România, obiectul unei proceduri penale îndreptate împotriva aceleiași persoane sau dacă a fost pronunțată o hotărâre penală asupra acestei fapte și a vinovăției persoanei în cauză.

(3) Prevederile art. 35 sunt aplicabile.

***Preeminența
dreptului
internațional***

Art. 4 - (1) Prezenta lege se aplică în baza și pentru executarea normelor interesând asistența judiciară în domeniul penal, cuprinse în convențiile internaționale la care România este parte, pe care le completează în situațiile nereglementate.

(2) În cazul în care asistența este solicitată de către un tribunal penal internațional sau o organizație internațională publică, în conformitate cu dispozițiile instrumentelor internaționale pertinente, prevederile prezentei legi pot fi aplicate, în mod corespunzător, în completare, dacă este necesar.

Curtoazia internațională

Art. 5 – (1) În lipsă de convenție internațională, asistența judiciară poate fi acordată în baza curtoaziei internaționale, la cererea transmisă pe cale diplomatică de către statul străin solicitant și cu asigurarea scrisă a reciprocității dată de autoritatea competentă a acelui stat.

(2) În asemenea cazuri prezenta lege constituie dreptul comun în materie pentru autoritățile judiciare române.

Asigurarea de reciprocitate

Art. 6 - Asigurarea de reciprocitate, solicitată în temeiul curtoaziei internaționale de către statul român, va fi dată de către ministrul justiției, pentru fiecare caz în parte, ori de câte ori va fi necesar, la cererea motivată a autorității judiciare române competente.

Aplicarea legii interne

Art. 7 - Cererile de asistență judiciară adresate autorităților române se îndeplinesc potrivit dreptului procesual intern român, dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel.

Confidențialitatea

Art. 8 - Statul român solicitat are obligația de a asigura, pe cât posibil, la cererea statului străin solicitant, confidențialitatea cererii și actelor de asistență judiciară. În cazul în care condiția păstrării confidențialității nu ar putea fi asigurată, statul român va înștiința statul străin, care va decide.

***Asistența judiciară
activă***

Art. 9 – Dispozițiile privitoare la statul român solicitat, prevăzute în prezenta lege, se aplică în mod corespunzător în cazul în care statul român are calitatea de stat solicitant.

CAPITOLUL II
Comunicarea actelor de procedură

***Obligația de a
comunica***

Art. 10 - Statul român solicitat va proceda la comunicarea, către destinatarul aflat în România, a actelor de procedură care îi vor fi transmise în acest scop de către statul străin solicitant.

***Actele de
procedură***

Art. 11 - Prin “acte de procedură” se înțeleg, în principal, citațiile pentru părți sau martori, actul de inculpare, alte acte de urmărire penală, hotărârile judecătorești, cererile pentru exercitarea căilor de control judiciar sau actele privind executarea unei pedepse, plata unei amenzi ori plata cheltuielilor de procedură.

***Comunicarea și
dovada acesteia***

Art. 12 - (1) Comunicarea actelor de procedură va putea fi efectuată prin simpla lor transmitere către destinatar. Dacă statul solicitant o cere în mod expres, statul român solicitat va efectua comunicarea într-una din formele prevăzute de legislația română pentru înmânări analoge sau într-o formă specială compatibilă cu această legislație.

(2) Dovada comunicării se va face printr-un document datat și semnat de destinatar sau printr-o declarație a autorității judiciare române solicitate, constatând faptul, forma și data comunicării. Actul sau declarația vor fi transmise

imediat statului solicitant. La cererea acestuia din urmă, statul român solicitat va preciza dacă notificarea a fost făcută în conformitate cu legea sa. În cazul în care comunicarea nu s-a putut face, statul român va înștiința imediat statul solicitant despre motivul necomunicării.

***Termenul necesar
comunicării***

Art. 13 - Citația pentru înfățișare, destinată unei persoane urmărite care se află pe teritoriul României, va fi transmisă autorităților române competente cel mai târziu cu 40 de zile înainte de data fixată pentru înfățișare. De acest termen se ține seama la fixarea datei înfățișării și la transmiterea citației.

CAPITOLUL III
Executarea comisiilor rogatorii

***Obligația de
executare***

Art. 14 - Statul român solicitat va asigura îndeplinirea, în conformitate cu dispozițiile legii române, a comisiilor rogatorii referitoare la o cauză penală, care îi vor fi adresate de către autoritățile judiciare ale statului străin solicitant.

Definiția

Art. 15 - Comisia rogatorie internațională în materie penală este acea formă de întraajutorare judiciară internațională care constă în delegarea de putere pe care o autoritate judiciară dintr-un stat o acordă unei autorități de același fel din alt stat, mandatată să îndeplinească, în locul și în numele său, unele activități judiciare privitoare la un anumit proces penal.

Obiectul

Art. 16 - (1) Obiectul cererii de comisie rogatorie îl constituie îndeosebi :

- a) îndeplinirea actelor de urmărire, cum sunt : localizarea și identificarea persoanelor și obiectelor; interogatoriul inculpatului, ascultarea persoanei vătămate, a celorlalte părți, a martorilor și experților, precum și confruntarea; perchezițiile, sechestrele și confiscările de obiecte precum și conservarea bunurilor cuvenite celor păgubiți; cercetări locale; expertize; transmiterea de informații, necesare într-un anumit proces, prin supravegheri de telecomunicații, înregistrări audio și video, ridicarea secretului protejat prin lege (bancar, comercial, al corespondenței și altele asemenea), examinarea documentelor de arhivă și a fișierelor specializate și alte asemenea forme de urmărire;
- b) transmiterea mijloacelor materiale de probă;
- c) comunicarea de documente sau dosare.

(2) Dacă statul străin solicitant dorește ca martorii sau experții să depună sub jurământ, el va cere aceasta în mod expres, iar statul român îi va da curs în situațiile în care legea internă română nu se opune.

(3) Statul român solicitat va putea să transmită numai copii sau fotocopii certificate de pe documentele sau dosarele cerute. Totuși, dacă statul solicitant cere în mod expres originalele, se va da curs, în măsura posibilului, acestei cereri.

Data și locul comisiei rogatorii

Art. 17 - Dacă statul străin o cere în mod expres, statul român solicitat îl va informa despre data și locul îndeplinirii comisiei rogatorii. Autoritățile și persoanele în cauză, menționate de statul solicitant, vor putea să asiste la îndeplinirea cererii și să colaboreze la executarea comisiei rogatorii, în

limitele permise de legea internă a statului solicitat.

Percheziții și sechestre

Art. 18 - (1) Comisiile rogatorii privitoare la percheziții și la sechestre de obiecte sunt supuse următoarelor condiții :

- a) infracțiunea care motivează comisia rogatorie trebuie să fie susceptibilă de a da loc la extrădare în România, ca stat solicitat;
- b) îndeplinirea comisiei rogatorii trebuie să fie compatibilă cu legea statului român solicitat.

(2) Condițiile prevăzute la alin. (1) pot să atragă regula reciprocității.

Remiterea obiectelor și dosarelor

Art. 19 - (1) Statul român solicitat va putea să amâne remiterea obiectelor, a dosarelor sau a documentelor a căror comunicare este cerută, dacă acestea îi sunt necesare pentru o procedură penală în curs.

(2) Obiectele și originalele dosarelor și ale documentelor, comunicate în îndeplinirea unei comisii rogatorii, vor fi restituite cât mai curând posibil statului român, de către statul solicitant, în afară de cazul în care statul român renunță la ele.

Specialitatea comisiei rogatorii

Art. 20 - Statul român solicitant nu va folosi documentele și informațiile primite de la statul solicitat decât în scopul îndeplinirii obiectului comisiei rogatorii pentru care au fost cerute.

CAPITOLUL IV
Înfățișarea în statul solicitant a martorilor,
experților și persoanelor urmărite

Nivelul cheltuielilor

Art. 21 - Indemnizațiile cuvenite și cheltuielile de transport și de ședere, rambursabile martorului sau expertului de către statul român solicitant, vor fi calculate de la locul de reședință al acestuia, și le vor fi acordate la niveluri cel puțin egale cu cele prevăzute de tarifele și regulamentele în vigoare în statul în care audierea trebuie să aibă loc.

Înfățișarea anumitor martori sau experți

Art. 22 - (1) Dacă statul român solicitant apreciază că înfățișarea personală a unui martor sau expert în fața autorităților sale judiciare este în mod deosebit necesară, el va trebui să facă mențiune despre aceasta în cererea de înmânare a citației. Statul străin solicitat va comunica statului român răspunsul martorului sau expertului.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), în cerere sau în citație se menționează cuantumul aproximativ al indemnizațiilor plătibile, precum și al cheltuielilor de călătorie și de ședere rambursabile.

(3) Dacă i se prezintă o cerere în acest sens, statul solicitat ar putea acorda un avans martorului sau expertului. Acest avans se va menționa în citație și va fi rambursat de către statul român solicitant.

Neprezentarea martorului sau expertului

Art. 23 - Martorul sau expertul care nu a răspuns citației de înfățișare a cărei comunicare a fost cerută nu va putea fi supus, chiar dacă citația va cuprinde un ordin categoric, nici unei sancțiuni sau măsuri de constrângere, în afară de cazul în care el va reveni din proprie inițiativă pe teritoriul

statului român solicitant și dacă va fi din nou citat aici, în mod legal.

Refuzul de a depune mărturie

Art. 24 - Dacă un martor care dă curs citației și compare în fața autorității judiciare a statului român solicitant refuză să depună mărturie în totalitate sau în parte, el nu ar putea să fie arestat sau împiedicat în alt mod să părăsească România, chiar dacă în virtutea legii române un asemenea refuz ar constitui o infracțiune sau ar putea justifica măsuri coercitive.

Imunități

Art. 25 - (1) Nici un martor sau expert, oricare ar fi cetățenia sa, care, în urma primirii unei citații, va consimți să se înfățișeze în fața autorităților judiciare ale statului român solicitant, nu va putea fi urmărit, nici deținut, nici supus vreunei alte restricții a libertății sale individuale pe teritoriul României pentru fapte sau condamnări anterioare plecării sale de pe teritoriul statului străin solicitat.

(2) Dacă în timpul procesului ar putea fi ordonată arestarea unui martor care este bănuit că a săvârșit o infracțiune în legătură cu mărturia sa în fața autorităților judiciare ale statului român solicitant, alta decât refuzul de a depune mărturie, se va lua în considerare faptul dacă interesele justiției nu ar fi mai bine protejate prin încredințarea urmăririi, dacă e posibil, către statul străin solicitat.

(3) Nici o persoană, oricare ar fi cetățenia ei, citată în fața autorităților judiciare ale statului român solicitant în scopul de a răspunde aici de fapte pentru care ea se află sub urmărire penală, nu va putea fi în România nici urmărită, nici deținută, nici supusă vreunei alte restricții a libertății sale individuale pentru fapte sau condamnări anterioare plecării sale de pe teritoriul

statului străin solicitat și care nu sunt menționate în citație.

(4) Imunitatea prevăzută de prezentul articol va înceta dacă martorul, expertul sau persoana urmărită, având posibilitatea să părăsească teritoriul statului român solicitant timp de 15 zile consecutive după ce prezența sa nu mai era cerută de autoritățile judiciare române, va rămâne totuși pe teritoriul României sau se va reîntoarce aici după ce îl va fi părăsit.

***Transferul temporar
al martorilor deținuți***

Art. 26 - (1) Orice persoană deținută, a cărei prezență personală în calitate de martor sau pentru confruntări este cerută de statul străin solicitant, va fi transferată temporar pe teritoriul acelui stat, unde va avea loc audierea, cu condiția înapoierii sale în termenul indicat de către statul român solicitat și sub rezerva dispozițiilor art. 25, în măsura în care acestea pot fi aplicate în mod corespunzător.

(2) Transferarea poate fi refuzată :

- a) dacă persoana deținută nu consimte;
- b) dacă prezența sa este necesară într-un proces penal în curs pe teritoriul statului solicitat;
- c) dacă transferarea sa este susceptibilă să îi prelungească detenția; sau
- d) dacă alte considerente imperioase se opun transferării sale pe teritoriul statului solicitant.

(3) În cazul prevăzut de alin. (1) și sub rezerva dispozițiilor art. 3 alin. (2) lit. a) și b), tranzitul pe teritoriul unui stat terț, parte la Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală (Strasbourg, 20 aprilie 1959), al persoanei deținute va fi acordat la cererea adresată de Ministerul Justiției al statului solicitant Ministerului Justiției al statului solicitat pentru tranzit, însoțită de toate documentele necesare.

(4) România va putea să refuze acordarea tranzitului cetățenilor săi.

(5) Persoana transferată va trebui să rămână în detenție pe teritoriul statului solicitant și, dacă este cazul, pe teritoriul statului solicitat pentru tranzit, în afară de cazul în care statul solicitat pentru transferare nu cere punerea acesteia în libertate.

(6) Perioada în care persoana deținută a fost transferată, conform dispozițiilor prezentului articol, va fi dedusă din durata privării sale de libertate.

(7) Locul predării deținutului către statul străin solicitant, ca și cel al preluării sale de la acest stat, va fi un punct de frontieră al statului român solicitat. Deținutul este predat și preluat sub escortă. Ministerul de Interne va asigura predarea și preluarea, comunicând despre aceasta Ministerului Justiției. Pentru situația în care statul român este cel solicitant se aplică dispozițiile articolului 9.

CAPITOLUL V

Cazierul judiciar

Comunicarea de înscrisuri și date

Art. 27 - (1) Partea română solicitată va comunica, în măsura în care autoritățile ei judiciare vor putea ele însele să le obțină într-un asemenea caz, extrasele de pe cazierul judiciar și orice date referitoare la acesta, care îi vor fi cerute, pentru o cauză penală, de autoritățile judiciare ale statului străin solicitant.

(2) În alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) se va da curs unei asemenea cereri în condițiile prevăzute de legislația, de alte reglementări sau de practica statului român solicitat.

CAPITOLUL VI

Procedura

Structura cererii de asistență judiciară

Art. 28 - (1) Cererile de asistență judiciară se formulează în scris și trebuie să cuprindă următoarele date :

- a) autoritatea de la care emană cererea;
- b) obiectul și motivul cererii;
- c) autoritatea solicitată;
- d) calificarea infracțiunii;
- e) identitatea persoanei în cauză, îndeosebi numele și prenumele, data și locul nașterii, domiciliul sau reședința, cetățenia și ocupația, în măsura în care sunt cunoscute;
- f) mențiunea de confidențialitate, dacă e cazul.

(2) În plus, cererile mai cuprind:

- a) în cazul comunicării actelor de procedură: natura actului sau a hotărârii; numele și adresa destinatarului precum și calitatea acestuia în proces.
- b) în cazul comisiilor rogatorii, orice precizări utile asupra împrejurărilor de fapt ale cauzei și asupra obiectului delegației încredințate autorității solicitate, îndeosebi numele și adresele persoanelor de audiat și întrebările care trebuie să le fie puse.

Modul de legătură

Art. 29 - (1) Cererile de asistență judiciară formulate de autoritățile competente ale statului străin solicitant vor fi adresate:

- a) Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, dacă se referă la activități din faza de cercetare și urmărire penală;
- b) Ministerului Justiției, dacă se referă la activitatea de judecată sau la formele de cooperare judiciară prevăzute de art. 26 alin. (3) și art. 39;

c) Ministerului de Interne, dacă se referă la activitățile menționate de art. 26 paragraful 7 și art. 27.

(2) În caz de urgență cererile de comisii rogatorii formulate de autoritățile judiciare străine pot fi adresate direct instanțelor judecătorești române sau parchetelor de pe lângă acestea, după caz; totodată, cererile vor fi transmise în copie la Ministerul Justiției sau Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, după caz. Autoritățile judiciare române sesizate vor înștiința la rândul lor despre comisiile rogatorii primite.

(3) Răspunsurile la cererile de asistență primite din străinătate vor fi comunicate autorităților solicitate, prin intermediul autorităților române menționate la alin. (1).

(4) În cazul prevăzut la alin. (2), transmiterile directe se vor putea efectua prin intermediul Organizației Internaționale a Poliției Criminale (Interpol), cu duplicat la autoritățile judiciare centrale menționate.

Autoritățile judiciare române

Art. 30 - În sensul prezentei legi, expresia **autorități judiciare române** se referă la instanțele judecătorești, parchetele de pe lângă acestea, Ministerul Justiției și Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, iar pentru cererile de asistență judiciară prevăzute de art. 27, la Ministerul de Interne.

Transmiterea cererilor

Art. 31 - Cererile de asistență judiciară formulate de autoritățile judiciare române vor fi transmise către autoritățile judiciare străine solicitate, prin intermediul autorităților publice competente menționate la art. 29 alin. (1) lit. a) și b).

Limbile folosite

Art. 32 - (1) Cererile de asistență judiciară și documentele anexe, adresate autorităților judiciare române în baza prezentei legi, vor fi însoțite de o traducere în una dintre limbile engleză sau franceză, dacă prin înțelegeri internaționale bilaterale sau multilaterale actuale ori viitoare nu s-ar prevedea altfel.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt subordonate regulii reciprocității.

Scutirea de supralegalizare

Art. 33. - Actele și documentele transmise în aplicarea prezentei legi vor fi scutite de orice formalități de supralegalizare, sub rezerva reciprocității.

Competența autorității române

Art. 34 - Dacă autoritatea română sesizată cu o cerere de asistență judiciară este incompetentă pentru a-i da curs, ea o va transmite din oficiu, autorității competente din țară și, în cazul în care cererea a fost adresată pe cale directă, ea va informa despre aceasta statul solicitat.

Motivarea refuzului asistenței judiciare

Art. 35 - Orice refuz de asistență judiciară va fi motivat și comunicat de urgență statului solicitant, restituindu-se totodată înscrisurile care i-au fost trimise.

Cheltuielile asistenței judiciare

Art. 36 - Cererile de asistență judiciară nu vor avea drept urmare rambursarea nici unei cheltuieli, cu excepția celor ocazionate de deplasarea martorilor și experților pe teritoriul statului solicitat și de transferul temporar al persoanelor

deținute, efectuate în aplicarea prevederilor art. 21 sau art. 26, după caz.

CAPITOLUL VII

Denunțul în scopul urmăririi

Obiect, comunicări și soluție

Art. 37 - (1) Orice denunț adresat de un stat străin în scopul urmăririi în fața parchetelor sau instanțelor române va face obiectul comunicărilor între autoritatea străină competentă, pe de o parte, și Ministerul Justiției sau Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, după caz, pe de altă parte. Denunțul privește îndeosebi persoane care, după ce au săvârșit infracțiuni pe teritoriul statului străin solicitant, se refugiază în alt stat, de unde nu pot fi extrădate.

(2) Statul român solicitat va face cunoscută urmarea dată acestui denunț și va transmite statului străin, dacă este cazul, o copie de pe hotărârea intervenită.

(3) Dispozițiile art. 32 se aplică și în cazul denunțurilor la care se referă alin. (1).

CAPITOLUL VIII

Schimbul de informații din cazierul judiciar

Transmiterea informațiilor

Art. 38 - (1) Statul român va da statului străin interesat informații despre hotărârile penale și despre măsurile ulterioare care se referă la cetățenii acestui stat străin și care au făcut obiectul unei mențiuni în cazierul judiciar. Aceste informații vor fi comunicate cel puțin o dată pe an.

(2) Dacă persoana în cauză este considerată cetățean al două sau mai multor state, informațiile vor fi comunicate fiecărui stat interesat, în afara cazului în care această persoană are cetățenia statului român, pe teritoriul căruia a fost condamnată.

(3) În plus, statul român, care a comunicat informațiile la care se referă alin. 1, va transmite statului străin interesat, la cererea acestuia, în cazuri speciale, câte o copie de pe hotărârile și măsurile respective, precum și orice altă informație referitoare la acestea, pentru a-i permite să examineze dacă ele necesită măsuri pe plan intern.

***Autoritatea judiciară
română competentă***

Art. 39 - (1) Informațiile la care se referă art. 38 se transmit prin intermediul Ministerului Justiției

(2) Informațiile de același gen, primite de la autoritățile competente ale statelor străine în cadrul schimbului de informații, se vor primi de către Ministerul Justiției, care le va transmite în continuare Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție și Ministerului de Interne spre a se proceda în raport cu atribuțiile privitoare la recunoașterea și, respectiv, înregistrarea hotărârilor penale străine.

**CAPITOLUL IX
Dispoziții finale**

Art. 40 – Codul de procedură penală se modifică și se completează după cum urmează:

1. - Alineatul 8 al art. 177 va avea următorul cuprins:

“Dacă învinuitul sau inculpatul locuiește în străinătate, citarea se face prin scrisoare recomandată, în afară de cazul când prin lege se dispune altfel. Avizul de primire a scrisorii recomandate, semnat de destinatar sau de o altă persoană care îl înlocuiește, ține loc de dovadă a îndeplinirii procedurii. În cazul în care scrisoarea nu poate fi înmănată datorită refuzului primirii ei sau din orice alt motiv, precum și în cazul în care statul destinatarului nu permite citarea prin poștă a resortisanților săi, citația se va afișa la sediul parchetului sau a instanței, după caz”.

2. Articolul 223 se completează cu un alineat final având următorul cuprins:

“Denunțul primit de la o autoritate judiciară străină sau adresat unei asemenea autorități de către parchetul român competent se rezolvă potrivit legii speciale”.

3. Alineatul 2 al art. 237 se completează, în partea sa finală, cu un text având următorul cuprins:

“Când inculpatul locuiește în străinătate, se va ține seama, la fixarea termenului de înfățișare, de obligațiile asumate de România, în această privință, prin înțelegeri internaționale”.

4) Articolul 313 se completează cu un alineat final având următorul cuprins:

“În cazul în care inculpatul locuiește în străinătate, prevederile art. 237 alin. 2 se aplică în mod corespunzător”.

5) Articolul 513 va avea următorul cuprins :

**“Condițiile și
modalitățile de
realizare**

Art.513.- Condițiile și modalitățile de realizare a asistenței judiciare internaționale în materie penală sunt cele stabilite prin dispozițiile din legea specială ,dacă prin convenție internațională nu se prevede altfel.”

6) Articolele 514 – 518 se abrogă.

Art. 41 – Prezenta lege intră în vigoare după 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României.